

JUGOSLOVANSKA BODRZ

INFORMATIV. LIST ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 3/I. — TELEFON INTERURB. 174.

ŠTEV. 19.

LJUBLJANA, DNE 22. MAJA 1921.

LETO III.

PRODA SE DOBRO OHRANJEN

KOMPLETNI SROJ ZA IZDELAVO POKALIC IN SODA-VODE

Z VSO OPREMO IN
! STEKLENICAMI. !
NASLOV V UPRAVI LISTA.

INTERESANTNA NOVOST!
POŠUMAVSKA INDUSTRIJA.

MODERNE ZRCALNE URE

„SATURNUS“ POSTAV. ZAVAROVANO.
JINDŘICH BUDIN, Staňkovo, ČECHOSLOVENSKO.

Ustan. l. 1853. — Telefon št. 52. — Brz. naslov: Fritz Künzel.

Ena najstarejših tovarn pletenih izdelkov.

Fritz Künzel & Co., Aš, Češko

proizvaja v solid. in prvovrst. izdelavi vsakovrstne

trikot - izdelke

za zimsko in letno sezijo,
kakor tudi specialite iz
umet. svile in boljših tkanin.
Prosijo se nemški dopisi.

Metle salonske

(sirkove) broj 0/750, 1/850, 2/950,
3/1050, 4/1150, Reforma br. 5/1250.
Metlice za odjela čistiti po K 600.—
Cijene se razumijo za 100 komada.
NUDI NA VELIKO!

Pajo Babič, agentura :: Zagreb.

BALKAN
EXPEDICIJA-SKLADIS
LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
TRST-WIEN

Vsebina 19. številke:

Possibilities and opportunities of investments in Yugoslavia. — Vzorčni vlak na Balkan. — O mlinski industriji. — Davki in njih odmera. — Naš premog. — Načrtovanje vrednosti in garancij s strani špediterjev. — Situacija na vinskem trgu. — Trgovina Beograda. — Kako bo Nemčija plačala vojno odškodnino? — Zanimanje za jesenski praški vzorčni velesejem. — Najvažnejši inozemski novci. — Narodno gospodarstvo. — Novo ustanovljena podjetja.

Possibilities and Opportunities of Investments in Yugoslavia.

Our new Kingdom is placed at present in a position in which all new Commonwealths in their earliest existence must find themselves. The characteristics accompanying such a condition are evidenced in the undefined and vague policies the new state should adopt — may they be policies of internal or external administration or policies in regard to economic problems.

As a proof for the insecure and unsettled conditions in the latter, the economical, may serve our commercial position towards our southern neighbor, Italy. Notwithstanding we strive through newspapers and with the help of official commercial negotiations to regulate and accomplish our trade affairs with the above named country, all our attempts in this direction seem to be of no avail. And under such conditions are we obliged to trade with Italy buying her inferior products and goods through middlemen and in spite of incessant fluctuations of Italian money values. Our traffic with Italy is increasing from day to day and the same can be said of Germany, especially German-Austria.

The government of Austro-Hungary ruling in the southern Slavish provinces has intentionally neglected to establish and promote industrial enterprise and schooling in those countries now forming part of Yugoslavia. The exploitation of the natural riches of those provinces by Austro-Hungary would have increased their wealth and intellectual development and by that their desire

SAMPLE-FAIR

IN LJUBLJANA
JUGOSLAVIA

AUGUST 13 — 24

1 9 2 1

FOR INFORMATION WRITE: ALOMA
COMPANY, LJUBLJANA, JUGOSLAVIA

Ne kupujte za drage novce

umetne ude (proteze), pomožna orodja, pasove proti kili, rokavice, ortopedične čevlje in pripomočke novodobne kirurgije

pri tujih neprijateljskih podjetjih

ako vse te predmete v brezhbitni izpeljavi po konkurenčnih cenah lahko nakupite v tovarni dobroznanega

Ortopedičnega društva voj. invalidov
Praga, Vyšehrad. tř. Emanzy, Češko.

Posebni oddelek za izdelavo navd. čevljev.
Filijalka: HRADEC KRÁLOVÉ-
TRIDA NÁRODNÍHO VOJSKA.
Zahtevajte v lastnem interesu naš prospekt!

Jos. V. Hybler i sinovi

tekstilna tvornica u

Semilech, Česka,

dobavlja jeftino: šifon, širting, zastore, prostirače, ručne rubce, atlas, gradl, angine, robu za podšivanje.

Traže se prvovrstni zastupnici za nekoliko mjesta Jugoslavije.

добавља јефтино: шифон, ширтинг, засторе, простираче, ручне рубце, атлас, градл, ангине, робу за подшивање.

Траже се првоврсни заступници за неколико места у Југославији.

Jugoslovanski eksporterji, ki žele inserirati v berlinskem strokov. časopisu

„OST-EXPORT“

in sicer v posebnih številkah

25. junija Finsko (za razstavo v Helzingfors)
10. julija in 10. avgusta posebna številka za nemško „Ostmesse“,
25. julija special. izdaja za razstavo v Rigi,
10. septembra posebna številka za semenj v Revalu
naj nemudoma zahtevajo proračune pri zastopništvu
Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana
Kongresni trg 3.

Zaboje za slive,

okvirčke za opeko, lesene jermenice iz trdega lesa izdeluje in dobavlja po najnižjih cenah tovarna zabojev in jermenic

Lesna industrija Feliks Stare, Radomlje, Slovenija.

VELIKO POSESTVO

se prodaja v Posavini: 50 oralov prvovrstnih njiv, 100 oral. pašnikov, 25 oral. gozda, ves živi in mrtvi inventar. Cena 2,500.000 K. — Naslov v upravi lista.

„OST-EXPORT“

Organ für den ... List za izmenjavo
Waren-Austausch blaga med srednjo
zwischen Mittel- in vzhodno Ev-
und Ost-Europa ropo :: :: ::

Razširjen po Finski, Poljski, Čehoslo-
vaški, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji,
izhaja v Berlinu.

Zastopstvo: Anončna ekspedicija AL. MATELIČ, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Čitajte
Jugoslovansko
borzo!

Ženitna ponudba

Slaščičar Hrvat v najlepši
moški dobi se želi poročiti z
gospodično ali vdovo, ki ima
toliko premoženja, da bi si
ustanovila z združenimi sred-
stvi boljšo slaščičarno in pro-
dajalno južnega sadja. — Po-
nudbe s točnimi podatki pod
„Lepa prihodnost 24“ na
upr. lista. Tajnost zjamčena.

Priporočila se tvrdka

JOSIP PETELINC,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška zaloga ši-
valnih strojev, za rod-
binsko in obrtno rabo,
na veliko in malo, po-
samezni deli za vse
sisteme, olje igle in deli
koles.

Domača tvrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgo-
lovljene

obleke

vseh vrst za go-
spode, dame in
otroke. Zaloga vsa-
kovrstnega

blaga

za moške obleke,
površnike in suk-
nje, dalje

vata

za krojače v kosih
in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji.

Točna postrežba.

Trgovina čevljev (cipela)

in čevljarstvih potrebščin na drobno in debelo.
Matija Trebar, Ljubljana, Sv. Petra c. 6
Telefon št. 539.

Najidealnejši ameriški pisalni stroj

UNDERWOOD

dobi se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče št. 10 Gradišče št. 10.

Kod večih naročnikov popust.

and possibility to free themselves from the Ger-
man-Magyar yoke.

Now free from this yoke and a part of an
independent national state the want of industrial
products is felt the more because the same must
be imported from neighboring states, a thing that
tariff duties, political jealousies etc. make difficult
and very expensive.

There is only one thing to alleviate these
unfavorable conditions and this is the fabrication
of the most necessary industrial products in our
own country by our own industries. In this di-
rection has been in the short existence of our
new state some progress made and several new
industrial undertakings were established or old
ones enlarged. All this was done in a rather small
measure and with insufficient capital in compa-
rison with the great industrial efforts now going
on in other countries. And yet here we have all
the elementary conditions necessary for the
foundation of such industries.

There are three reasons why we cannot un-
dertake this work ourselves: want of the spirit
of enterprise, absence of sufficient modern indus-
trial genius and technical knowledge and last
but not least the great sums of capital inevitable
for such a purpose.

All these shortcomings we must try to re-
place by soliciting foreign capital as the main
factor of countries that will not endanger by
their establishments in our country our free po-
litical and cultural development and whom the
economical advantages enjoyed in our country
will give no occasion for intriguing and conspi-
ring against our state and our welfare.

Jugoslavia is a country possessing such a
wide expanse of frontiers, devaluing her from her
numerous neighbors, none of them being in spe-
cial fervent love of her, that it is unconditionally
necessary to have friends, powerful and prosper-
ing, that will through their very existence and
being be a bulwark against all the great and
small casual incidents that may arise on account
of the length of her boundaries and large number
of her contemporaries huddled together on the
Balkan and its vicinity.

Taken from this point of view it follows that
the capital for the upbuilding of our industries
must come from countries which are in a posi-
tion to protect through their moral power not
only their investments but also our wellbeing,
political, economical, social and cultural.

The solving of this problem is evident to
anybody whose eyes can see, who has profited
by the past and who disposes of the least par-
ticle of common sense.

POZOR! Ljubljanski vel. POZOR!
vzorčni semenj

Ljubljana. 13.—24. avgusta 1921.

Vzorčni vlak na Balkan.

Balkanske države so za čehoslovaško indu-
strijo najnaravnejši trg. Ravnanje Pravih
vzorčnih vletov je sestavilo vsled tega po-
sebnih vzorčnih vlakov obstoječ iz približno 30 vzorč-
nih vagonov, v katerih bo razstavljeno večji del
vse, kar Jugoslavija od inozemskih izdelkov po-
tičuje.

Vzorčni vlak se bo ustavljal v vseh večjih
mestih Jugoslavije in sosednjih držav, kjer bo
ostajal toliko časa, da si bodo zainteresirani lahko
blago popolnoma ogledali in oddali ev. tudi svoja
naročila.

Potovanje bo trajalo najmanj 6 tednov in bo
imelo sledečo smer:

Jasy, Galac, Bukarešt, preko Donave v
Raščuk, Varno, Šumen, Plevno, Zofijo, Plovdiv
in dalje v Niš, Skoplje, Beograd, Novi Sad, Za-
greb, Ljubljano in čez Maribor nazaj na Češko.

Vzorčni vlak bo vseboval vzorce blaga, ki
se na Balkanu najbolj potrebuje, t. j. gospodarske
stroje, gospodarska orodja, lokomotive, vagoni,
železarske izdelke vsake vrste, porcelan, steklo,
steklene izdelke, črevlje, mineralna olja, gume,
lanene in tekstilne izdelke itd.

Podrobnejše informacije se dobe pri upravi
vzorčnih velesejmov, Praga I, Staromestska
radnice.

ТРАЖИМО

агилне заступнике по свим
већим местима за наш лист.
Понудбе на управу
»ЈУГОСЛАВЕНСКЕ БУРЗЕ«

Na prodaj manjša
oprema za

**tovarno
slamnikov**

z vsemi pripadajočimi
stroji, surovinami in
zgotovljenim blagom.
Dopise pod „G. L. 1000“
na upravo „Jugoslo-
vanske borze“.

Trgovina z urami in zlatino
F. ČUDEN, Ljubljana, Preše-
nova ul. 1.

Stora d. z. o. z.

Št. Vid nad Ljubljano
tovarna za gardine, bonfams,
posteljna pregrinjala, zavese
za kavarne in hotete iz tula,
ripsa, enlatina, kongresa,
platna i. t. d.

Trgovci! POZOR! Trafikanti!

Cigaretni papir, stročnice vseh vrst, pis. papir,
kremo, ličilo, vazelina, riževe ribarice, konjske
ščetke, nogavice, rokavice, sviterje, šale, žabce,
sukanec, bombaž vseh znamk, vezalke, sesalke,
plavilo, ter vse galanterijsko blago, kupite naj-
ceneje in po konkurenčnih cenah pri tvrdki

Oroslav Čertalič, Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Zaprta kočija - coupe

skoraj popolnoma nova
in fina poniklana nova
konjska oprema (1 par)
se za 30 000 K prodaja.

Ponudbe na
A. Sušnik: Ljubljana,
Zaloška cesta št. 21.

Prodaja se kompl. vodna turbina

z regulatorjem 34—70 HP, si-
stem „Girard“ s stoječo osjo
za 25—3 m vodnega padeča;
lahko se pa tudi zamenja za
manjšo turbino sistem „Francis“
ali pa za električni motor
oz. dinamo. Ponudbe na An.
ekspedicijo AL. MATELIČ,
Ljubljana, pod „JZV“.

**Za Staro Srbijo, Ma-
kedonijo in Šumadijo**

prevzel bi, kot dober poznavatelj razmer, zastop-
stvo večjega podjetja. Dopise prosim pod „Zivič“
na upravo „Jugoslovanske borze“.

Slivovka
(rakija)

(25 g) 250 hl in

špirit

89—90% nerafiniran
200 hl se prodaja. —
Vprašanja na upravo
lista.

200 hl.

prvovrstnega belega
namiznega

— vna —

letnika 1919 in 1920 iz
Varaždinske okolice na
prodaj. Interesenti se
naj blagovolijo obrniti
na upravo „Jugoslo-
vanske borze“.

Za Hrvatsku, Slavoniju, Medjumurje, Banat i Bačku
se preporučamo za nabavu svih potrebitina za
pisace strojeve, narotito bojadisane vrpce
za sve sustave i u svakoj boji, dalje karton-papir
ivoštani papir itd. kao što i pisace stroje Underwood.
Samoprodaja
Zagreb, Mesnička ul. 1, Underwood.

50.000 metrov „Hydrofilgaza“ vel. 5/5, 40/42, 80/82 cm 1 m po . . . Kč 280 se takoj proda. Ponudbe pod „V. D. gaz“ na upravo lista.	50.000 метара «Хидрофилгаза» вел. 5/5, 40/42, 80/82 см. 1 м по . . . Кч 280 прода се одмах. Понуде под «В. Д. газ» на управу листа.
---	---

ЈУГОСЛАВЕНСКИ ЕКСПОРТЕРИ, који желе инсерирати у берлинским стручним новинама
„ОСТ-ЕКСПОРТ“
 и то у засебним бројевима:
 25. јуна Финска (за изложбу у Хелсингфорсу),
 10. јула и 10. августа засебни број за немачку „Остмесе“,
 25. јула специјално издање за изложбу у Риги,
 10. септембра засебни број за сајам у Ревалу,
 нека безодвратно траже прорачуне код заступништва: Анончна експедиција АЛ. МАТЕЛИЧ,
 Љубљана, Конгресни трг 3.

Laštilo I^a
za cipele
 prodaja na veliko i malo.
 Kemička tvornica
Frant Trefny
 Rožmital Česko
 Oddeleni 18 f.

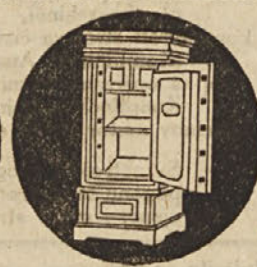
Лаштило I^a
за ципеле
 продаја на велико и мало. Кемичка трговина
Франт ТРЕФНИ
 Рожнитал, Ческа
 Одељење 18 ф.

Tvrđke
ki bi uvažale
konopljo
 (surovo in izdelano) in
električne aparate
 za razsvetljavo in kurjavo, naj blagovolijo nemudoma javiti svoje naslove na Anončno ekspedicijo
 Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Фирме
које би изважале
коноплју
 (сирову и израђену) те
електричне
апарате
 за расвету и огрев, нека одмах благоволите јавити свој наслов на Анончну експедицију А. Мателич, Љубљана, Конгресни трг 3.

Veliki iz bor!
 Umjerene cijene!

Solidna roba!
 Umjerene cijene!

TELEFON BR. 9-21

TELEFON BR. 9-27

AMERIČKI UREDSKI NAMJEŠTAJ
 Blagajne i kasete, sigurne proti vatri i provali
 Pisaće strojeve raznih sustava uz jamstvo dobavlja
NOTTER I DRUG, ZAGREB, ILICA BR. 21

O mlinski industriji.

Dr. Fran Ogrin.

Pred vojno je obstojalo nasprotje v tem oziru med avstrijsko in ogrsko mlinsko industrijo. Dočim so posestniki ogrskih mlinov zahtevali od svoje vlade, da ukrene, da se bodo zlasti v Avstriji izvažali v glavnem le gotovi mlinski izdelki (moka, zdrob), so nasprotno avstrijski mlinski podjetniki obstajali na tem, da prihajajo iz Ogrskega le žito, ki se naj šele v avstrijskih mlinih zmeli, sicer da mora avstrijska mlinska industrija propasti.

Kako je z mlinsko industrijo v Jugoslaviji? Najorej je treba ugotoviti, da stoji veliko število nekdanjih ogrskih in avstrijskih mlinov sedaj na jugoslovanskih tleh, to so banaški, hrvaški in slovenski mlini. Njih zahteve in medsebojno razmerje hočemo premotriti 1. s stališča izvozne trgovine in 2. s stališča enakomerne zaposlenosti.

K 1. Osnovna zahteva vseh jugoslovanskih mlinskih podjetnikov je: iz naše države naj se ne izvažajo žito v zrnu, ampak le predelano v mlinske izdelke, torej moka in zdrob. Ta zahteva se utelelja s tem, da je mlinska industrija pri nas tako razvita, da more zmleti ves naš odvišni žitni pridelek, ki je namenjen za vsakoletni izvoz. Ako so naši mlini v polnem obratovanju, ima pri tem tisoče delavcev zaslužek, država svoje davke, naša živinoreja, zlasti pa prešičereja pa cenen priložek pri krmljenju (otrobi). Tudi dobimo za mlevske izdelke stotine milijonov več, kakor za surovo žito. Polna zaposlenost naše mlinske industrije je tedaj velikega pomena za naše narodno gospodarstvo.

Opisana zahteva mlinarjev pa se ne da vedno realizirati. Prvič se moramo glede načina izvažanja svoje žetve ravnati po konkurenčnih državah: Bolgariji, Rumuniji, Madžarski itd., drugič pa je tudi manipulacija pri izvozu žita enostavnejša kot pri izvozu gotovih mlinskih izdelkov. Ako bodo tedaj gori omenjene države izvažale pretežno le zrnje, potem se moramo tudi mi po tem ravnati, kajti tudi inozemstvo rajši prejema žito, da ga šele samo predelava, kakor pa moko. Sporazum z interesiranimi izvoznimi državami v tem oziru, namreč glede načina izvažanja pa je skoro nedosegljiv.

Iz tega sledi, da je pač stremiti, da bomo izvažali le moko, zdrob, otrobe, lešprem, da pa se moramo v tem oziru ravnati po sosednjih državah in po okolišnih, ako hočemo obdržati inozemska žitna tržišča. Izvažati bomo morali tedaj tudi surovo žito.

2. Enakomerna zaposlenost jugoslovanskih mlinov.

V tem oziru obstoja naravno nasprotje med vojvodinskimi, sremskimi in severno-hrvaškimi ter slovenskimi mlini. Oni se nahajajo sredi naših žitnic, ti v pokrajinah z nezadostno agrarno produkcijo, oni ob ceneni donavski poti, ti pa ob železnicah z visokimi tarifi. Ako se tu ne priskoči na pomoč slovenski mlinski industriji, ki je zgubila dobre stare odjemalce v Trstu, na Gorškem, v Istri itd., mora propasti. Raditega je vložil odsek mlinske industrije v Sloveniji, kakor poroča Jutro z dne 6. maja t. l. posebno vlogo na generalno direkcijo carin v Beogradu, proseč zaščite. V tej vlogi se poudarja, da more slovensko mlinsko industrijo vzdržati na dosedanj višini le izvozna trgovina pšeničnih, rženih in koruznih izdelkov ter pospeševanje predelave tujih žit v mlinske izdelke. Zato predlaga mlinski odsek: a) Ukinjenje odrebe o kontingentiranem izvozu mleviskih izdelkov, b) pospeševanje uvoza žita »na preradu«, c) izdatneje diferenciranje v carinskih postavkah za izvoz raznih vrst žita na eni in za izvoz gotovih mleviskih izdelkov na drugi strani.

Dočim prvemu predlogu, ki pomeni popolnoma prost izvoz cerealijskih (v predelanem stanju) z ozirom na domačo prehrano in itak visoke prodajne cene v tem blagu na naših trgih ne bo mogoče ugoditi, sta ostala dva predloga popolnoma umestna. Ako moremo izvoz gotovih mleviskih izdelkov pospeševati z omejenim diferenciranjem v izvozni carini, potem ni nobenega vzroka, zakaj ne bi bilo to (diferenciranje) čim izdatneje. Kolikor več pa ostane banaškega žita za predelavo v domačih mlinih, tem več ga lahko — da ne govorimo o tujem žitu — da tudi slovenskim mlinom v predelavo.

Javite svoj naslov in uprava „Jugoslovanske borze“ Vam bo pošljala svoj list brezplačno.

7000 sifonskih steklenic

se pod ugodnimi pogoji proda. — Ponudbe pod 7000 na upravo lista.

7000 сифонских боца

прода се уз повољне увете. Понуде под »7000« на управу листа.

Tražimo

agilne zastupnike po svim većim mjestima za naš list. Ponudbe na upravo „Jugoslavenske burze“.

VILA NA BLEDU

naj-
 krasnije
 letovište Jugosla-
 vije, na ☐ prodaj
 Krasna ☐ oprema.
 Sobe prirejene tudi za zimsko sezono. — Zidava moderna, solidna. ☐ ☐ Proda se vsled ☐ preselitve iz Jugoslavije. — Cena K 850.000.—. Pojasnila daje Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana.

Jugoslavenski eksporteri, koji žele inserirati u berlinskim stručnim novinama

„OST-EXPORT“

i to u zasebnim brojevima
 25. juna Finska (za izložbu u Helsingforsu),
 10. jula i 10. augusta zasebni broj za njemačku „Ostmesse“,
 25. jula specijalno izdanje za izložbu u Rigi,
 10. sептембра zasebni broj za sajam u Revalu,
 neka bezodvратно траже прорачун од заступништва
 Анончна експедиција АЛ. Мателич, Љубљана, Конгресни трг 3.

NAROČILA

za izdelavo plakatov za „Ljubljanski velesejm“ sprejema An. ekspedicija Al. Matelič :::: Ljubljana.

Pocinkano pločevino

v većjih množinah odda najceneje
Ivan Podboj, Ljubljana,
 Sv. Petra cesta št. 95.

Reklamne prostore

na stavbišču palače Ljubljanske kreditne banke pred glavno pošto (križišče štirih najprometnejših ulic v Ljubljani) oddaja Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana.

ČEVLJE ЦИПЕЛЕ

otroške kakor
tudi galanter.
damsko obuvalo
in telovadne
čevlje nudi
specijalni zavod

за децу као
и галантер.
дамска обућа
и ципеле за
тел. вежбе
НУЋА
специјални завод

OTON LUSTIG :: PRAGA II.,
Petrške nam. 5. Telefon 9551.

Lesene žeblice za čevljarje

(drvene čavljice za postolare)

izrađuje

Tvornica drvenih čavolja,
Ivan Seunig ml., Tacen pod Smarno goro pri Ljubljani.

Iščemo

agilne zastopnike v vseh
večjih mestih za naš list.
Ponudbe na upravo
„Jugoslovanske borze“.

Novost! Novost!

Izdelovanje zračnih motorjev
za prenos premoga in drugih
predmetov po žlebovih.
Sistem „Ostrava“ pat. ing. V. Peták,
Slezska Ostrava — ČSR.

Orodje, okove za pohištvo in stavbe

nudi najugodnejše
Rudolf Kmen, Dunaj
Wien V. Margarethenstr. 110.
Zahtevajte vzorce.

Davki in njih odmera.

Financijski organi in z njimi njihova nadrejena poverjenstva so sedaj pri poslu za odmerjenje davkov. Naravno je zato, da so vsi krogi, zlasti še obrtniki precej razburjeni. To tudi ni nobeno čudo. Ni se nam treba vračati v predvojne čase, ko so bili davki še minimalni. Tudi takrat je bilo krivic in prigovorov dovolj. Danes je stvar popolnoma druga. Naša mlada država potrebuje silnega kritja za svoje gospodarstvo. Nastali so ogromni stroški, ki jih je povzročila vojna: vplaz tega pa so nastali tudi silni dolгови. Naš državni aparat je skoraj enak aparatu mnogo večjih držav, drugo pa je, da je repartitija z ozirom na malo število prebivalstva oziroma davku podvrženih obveznikov tako majhna. Ni pa pravilno, da se je pri razpisovanju davkov pred vsem gledalo na mesta, trgovske centre in na občine, kjer živi in dela obrtništvo ter trgovci, dočim uživajo kmetje nekake predprave, ker se oni ali ne obdačujejo z novimi davki ali pa sploh sami ne plačujejo nikakoli. Za mesta pa se mora omeniti še to, da se je mnogo oseb, ki se bavijo z zakonito trgovino, izmaknilo plačevanju davkov, medtem, ko so oblasti legalne trgovce, ki imajo svojo trgovino, lahko našle in so na nje zvalile vso pezo in strogo davkov.

Resnica je, da zakonodajalec ne ve, kdo bo plačal davke, pa naj se ta razpiše na katerikoli način. Vkljub temu pa bi se ne smelo dogajati, da ne bi plačevali davkov oni, ki jih zakon preganja, ker se mu ti znajo izmikati, ampak da se nalaga vsa peza na ramena ekonomskega slabših, ki se ne znaajo braniti, ampak se jim obdači vsaka malenkost njihovega imetka in dohodka. To je velika napaka našega davčnega sistema in zato vidimo danes, da gre ta sistem na roko bogatejšim. Mi opozarjamo nadrejene faktorje, da taka finančna politika ni mnogo vredna. Ona nima niti odrejenih mej za svoje operacije; ona niti ne vodi računa o tem, da bi morala biti ta meja narodnogospodarski interes. Ker pa ne pazi na to, sledi iz tega logično, da podrejuje s svojim delom koronine narodnemu gospodarstvu, a s tem tudi svojemu lastnemu obstanku.

Vse ostale krivice, ki jih nosijo obrtniki, iz sedanjega slabega davčnega sistema. Finančne in davčne mere se slepo prenašajo iz avstro-ogrske monarhije na našo novo državo, mesto da bi se napravil nov, razumnejši in čisto odgovarjajoči finančni zakon. Gospodje patrijoti, finančni učenci in državniki, ki so drugače polni lepili in sladkih besed o velikem prirodnem bogastvu naše države, so se poskrili in mirno motijo, kako se z davki guli nižji sloji, mesto da bi s svojim znanjem in rodoljubjem onemogočili izkoriščanje tega bogastva, pri čemer bi imela tudi država svoje koristi. Mi nismo namreč danes prišli samo do tega, da plačujemo davke na dohodke, kar bi se tudi smelo vršiti samo po progressu, ampak davki dirajo naravnost v naš imetek. Ta davčna politika je jako opasna in, če se v kratkem ne izboljša, bi mogla delovati naravnost katastrofalno.

Mi opozarjamo, da je nezadovoljstvo med obrtniki danes veliko. Sklicujejo in drže se protestne skupščine davkoplačevalcev: k delegatu ministrstva financ v Zagreb prihajajo mnoge brojne deputacije. Vsi ti se pritožujejo nad krivično razdelbo davkov.

Posebno nezadovoljstvo pa se pojavlja proti takozvanim »davk razpisujočim poverjenstvom«. Ta poverjenstva niso sestavljena tako, da bi mogla z razumevanjem presojati davčne obveznike, da bi mogla pravilno presojati, koliko je dobil davkoplačevalec čistih dohodkov. Na protestnih skupščinah se dokazuje, da niso ta poverjenstva sestavljena iz strokovnjakov, da površno, pristransko delajo, da često podlegajo vplivu protokcije, rodbinstva in prijateljstva ali celo demagogije. Položaj se še poslabša, kadar manikajo službenim izveštajem podatki, pa so ta poverjenstva prisiljena, da poslušajo samo nasvete svojih članov. Tako se na primer pri obrtniku gleda samo na to, koliko imetka ima, ne vpraša se pa, kedar je ta imetek dobil in če je sloji kaj zaslужil. Pri drugem zopet, ki je marljiv, si mislijo ti poverjeniki: kot marljiv človek je gotovo veliko zaslužil — čeprav to tudi ni resnica. Zopet nekoga se predlaga, da se mu davki visoko odmerijo, češ, da se mu bo moralo pri porajanju itak polovico odpustiti. Oni, ki se ne zna dobro porajati, pristane na predlog, ker ne ve, ali je obdačen samo za del dohodkov ali pa na vse. Pozneje, ko dobi plačilni nalog, se joče in jezi, ko mu država odnese celo ali polovico imovine.

Dogajajo se često tudi slučaj, da se posebno posamezni obrtni stan visoko obdači. Obrtnike nekatere iste stroke se smatra za milijonarje, pa

ČELIČNE ZAVOJNE KAPKE

za dučane i izloge (Stahl-Rollbalken). Konstrukcije za sunčane plahte svih sistema kompletno, Bostwig-gitere (škaraste gitere za sklapanje) u svim dimenzijama i prvoklasnoj izvedbi preporučuje

Prva jugoslavenska tvornica žaluzija, roleta, drv. i čeličnih kapaka

G. Skrbić, nasljednici

Braća Vidaković

Ilica br. 40 Zagreb Tel.int. 4-92

Preprodavci i trgovine željezom popust. — Svaka naručba se izvršuje najbrže (za 2—3 dana). — Vlastita proizvodnja na veliko. — Popravci brzo i jeftino Tražimo zastupnike po cijeloj Jugoslaviji.

Toaletna zrcala brušena

in nebrušena, v niklastih in lesenih okvirjih v vseh izdelavah (namizne, ročne, žepne, tridelne) nudi

Zrcalárna Lázně železnice :: Čehoslov.

FURNIR

žagan, iz vseh vrst trdega lesa, od 1 mm debeline naprej, ima v zalogi tovarna furnirja, žaga, in trgovina z lesom Podrečje p. Domžale.

Nakupuje trdi suhi les v plohih in hlodih.

Pozor! Postolarski obrtnici, industrijalci i tvorničari!

Prodaju se malo rabljeni strojevi:

- 1 klinčnica za probijanje poplata (Mansfeld-Holz-nagelmaschine),
- 1 kombiniran stroj za čišćenje i poliranje poplata, (Kombinierte Ausputz- & Poliermaschine),
- 1 stroj za opšivanje luknica na cipelama (Singer-Knopflochmaschine),
- 1 bencinov motor 3 HP sa 5 m transmisije.

Svi strojevi mogu se vidjeti u pogonu te se prodaju uz povoljne cijene, i svaki stroj posebno. —

Upitajte se kod

VILIMA BAUERA, KRAPINA.

JURJEVO

terpentinsko
čistilo za čevlje
razpošilja
glavna zaloga
M. Trebar
Ljubljana
Sv. Petra c. 6.
Telef. 539.

UMETNI PLAKATE
REKLAMNE RUBE
OŠUTKE VARTV
ZNAMKE IMENA DI
PLOME MODERNO
OVOJNINO ETIKETE
KLJEJE OSKRBI

ALOMA
LJUBLJANA
KONGRESNITRGO

zadostuje že beseda »čevljar«, da te smatrajo za bogatega. Tu obstoja parola: »ta mora dobro plačati!« Jeli to pravično? Ali se sme tako delati? Vsak obrtnik je danes že toliko izobražen, da ve, da mora plačati davek, srce se mu pa stiska, ko vidi očitne krivice in ko mora plačati vsote, ki si jih le s težavo pridobi in ki ga ženejo v propast.

Vse to naj dobro premislijo v prvem redu vsi morodajni krogi počenši od komisarjev in finančnih ravnateljev pa do finančnega ministra.

Naš premog.

Ni še daleč čas, ko smo morali poslušati od vseh strani tožbe o pomanjkanju premoga. Železnica je omejevala promet, industrija je ponehaval ali zmanjševala svoj obrat — vse radi pomanjkanja premoga. Borba za obdržanje industrijskih podjetij je mnogo industrijalcev dovela do tega, da so zamenjivali premog z drvmi; tako uporabljajo še danes mnoga industrijska podjetja za svoje motorije mesto premoga drva. Kakor pa ne more biti govora o hiperprodukciji premoga ravno tako tudi ne o tem, da bi naša domača industrija mogla uporabiti ves premog, ki ga dobiva iz naših premogovnikov.

V glavnem se porablja pri nas lignit, toraj premog najslabše vrste; te vrste premog pa se dobiva skoro iz vseh premogokopov Hrvatsko-Slavonske, zlasti še v Zagorju. Cena lignita pa je postala previsoka. Kakor trdijo poznavalci razmer, da en in pol vagona drv isto množino gorljive snovi kot en vagon lignita; ta vagon premoga pa je ravno za tretjino dražji kot en in pol vagona drv, to je v razmerju 4500 K proti 6000 K. Lignit pa ima tudi svojo konkurenco v trboveljskem in bosanskem premogu, ki imata močnejšo kalorijsko; zato je ta premog po sorazmerni ceni in kar se tiče prevoznih stroškov cenejši.

Opozorjena od različnih strani je znižala centralna vlada izvozno takso za lignit na 5 dinarjev za metrični cent; vključno temu še ni osigurano, da bi obdržali lignitski premogokopi svojo produkcijo, oziroma da bi jo dvignili do one višine, na kateri bi morala stati, da bi mogla proizvajati s polno kapaciteto in zadovoljevati vso potrebo domače industrije, kadar je ta v polnem obratu. Premogokopni podjetniki se tudi trudijo, da dosežejo ta cilj. Tako so znižali od 1. maja prodajno ceno premoga za 15 do 20 odstotkov. Ravno tako skušajo lastniki rudnikov znižati rudarjem temeljne plače za 15 do 20 odstotkov. Do sedaj vodeni pregovori niso dospeli še do nobenega rezultata, ker ne kažejo delavci z ozirom na današnje cene življenjskih potrebščin nikake volje za popuščanje. Tako se tudi tukaj vidi, da more nastopiti pravilno padanje cen šele takrat, ko se začne ta stalno pojavljati na prvotni produkciji to je pri poljedelstvu.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da »problem premoga« samo naš domači problem, ampak da spada med mednarodne probleme. Priznani strokovnjak premogokopnega gospodarstva dr. K. Uhlir je nedavno napisal v »Prager Tagblattu« sledeče: »Angleži in Francozi bodo postali v tem oziru kmalu cenejši. Oni morajo znižati cene premoga, drugače bi bili prisiljeni prenehati v enem delu premogokopov vse delo ter odpuštili delavstvo. Ker pa gre to spuščanje cen na škodo proizvodnih stroškov, posebno še za visoke delavske plače, mora v kratkem priti do znižanja delavskih plač. V Ameriki se je s tem že začelo, v Angliji se pa ravno sedaj vrši v tem oziru močna borba. Angleži in Amerikanci bodo kmalu prisiljeni, — četudi v lastno izgubo — pošiljati ogromne množine premoga na evropski trg in to okroglo 100 milijonov ton letno. Oni morajo to napraviti, če hočejo rešiti svoje premogovno go-

spodarstvo. Politična in gospodarska moč obeh zmagovalnih vyesil bo nesla ta val 100 milijonov ton premoga in bo odstranila vse umetne zapreke svobodne premogovne trgovine, ki so bile zgrajene od l. 1914. do danes«.

Temu moramo še dodati, da pokrivajo francoski premogokopi v največjem delu že domačo francosko potrebo; zato eksportira Francija nemški premog, ki ga koplje v sarski kotlini ter ga prodaja tujim državam.

To vse pa znači v praksi, da nimajo naši premogokopi posebnega izgleda, da bi mogli osvojiti taji trg, ker bi tam prišli v konkurenco z angleškim, ameriškim in ruskim premogom, ki ima dvakrat večjo kalorijsko (poleg tega so tudi prevoznih stroškov manjši), ampak tudi, da se bo kmalu angleški in ameriški premog pojavil na našem jugoslovanskem trgu. Angleški premog je že začel prihajati preko Trsta. Kakor hitro bo urejeno reško vprašanje in kakor hitro se napolnijo reške rezerve, bo začel prihajati angleški in ameriški premog — če bodo cene prevoznih stroškov nizke — k nam v vsa naša podjetja, ki potrebujejo premog z visoko kalorijsko. Vsa naša trgovska mornarica rabi med tem že danes — angleški premog.

Izgledi so toraj za domačo eksploatacijo premoga precej slabi in interesanti gledajo s pesimizmom na cel ta razvoj. Po našem mnenju bi bilo treba storiti vse, da se pomnoži razvoj eksploatacije premoga v lastni zemlji, tako da bi se vsaj v tem pogledu mogli osvoboditi tujega vpliva. To ni važno samo za industrijo premoga, ampak tudi vobče za vso našo industrijo, ki se mora postaviti na načelo medsebojnega podrejanja. Cilj nam mora biti ekonomska antarkita na vseh poljih, kjer je to sploh mogoče. Vrh tega je to važno tudi za izjemne prilike v slučaju, če bi bila država odrezana od drugega sveta.

Zato je nujno potrebno, da se ukinejo vse izvozne takse, ker one samo škodujejo naši domači premogovni industriji. Uvozne kot tudi zaščitne carine niso še danes potrebne, ker so druge industrije zopet zainteresirane na tem, da se premogovna skladišča v čim večji meri napolnijo. Toliko važnejše pa je vprašanje prevoznih taks. To je rak-rana našega gospodarstva, od katere ima tudi industrija premoga veliko škodo; zato bi morale nastati v tem oziru izpremembe v stališču naše državne finančne politike. K vsem tem remeduram bi se moralo pridružiti še moderniziranje eksploatacije rudnikov, stavljenje novih strojev — kot so nekateri že začeli — in pa pojačanje intenzitete dela. Vse to skupaj bi osiguralo lep procvit našega premogovnega gospodarstva.

TURISTI!

PENZIJA

„GRINTOVEC“

v graščini „Predvor“, pošta Tupalice pri Kranju :: Slovenija

nudi svojim gostom izborni in ceno prehrano, krasne izlete, kopeli na prostem in druge zabave. — Po naročilu pričakuje vsakega gosta voz na kolo-dvoru v Kranju.

Naznačenje vrednosti in garancij s strani špediterjev.

Centralni savez špediterjev na Dunaju je imel pred kratkim zelo važno zborovanje. Pretresalo se je vprašanje odškodnine, katero mora plačati špediter za blago, ki mu je bilo izročeno v razpečavanje in ki se je izgubilo za časa, ko se je nahajalo v njegovem oskrbovanju (poslovanju). Načelnik centralnega saveza dr. Schweinburg je podal v tem smislu tri važne definicije špediter-ske garancije, ki jih na tem mestu, vsled njih aktualnosti dobesedno navajamo:

Prvi je slučaj ta, da prevzame špediter v razpečavanje neko pošiljatev brez obzira na kako zavarovanje in tudi ne uporabi vse odgovornosti in skrbi pravega trgovca. Drugi slučaj je ta, da prevzame špediter pošiljatev z nalogo, da jo zavaruje. Sednji pride v poštev še tretji slučaj, kadar stranka ne zahteva osiguranja ter škoda nastane po krivdi špediterjevega namestnika. Na osiguranje te vrste, ki se čisto dogaja, obračajo špediterji vso svojo pozornost, posebno po natančnem dogovoru. Sedaj pa nastane vprašanje, velja li ta dogovor tudi za slučaj, ako stranka že vnaprej naznači špediterju vrednost blaga? V tem slučaju pride v poštev sledeča vladna naredba:

Nastala škoda se mora plačati po trgovski vrednosti, ki jo je imelo blago, ko je nastala škoda. Sodišče se poslužuje v tem slučaju navadnih trgovskih običajev. V mnogih slučajih pa je merodajno mnenje trgovsko-obrtnih zbornic. Z ozirom na to se lahko prizna tudi dogovorjena odškodnina, ali pa se zahteva uredi po sicer običajnih trgovskih načelih. Špediterji imajo navadno stalno označeno višino odškodnine za pojedino blago. Ta stvar pa velja le tedaj, ako je bila komitent natančno označen, t. j. da so odjemalci špediterja pravočasno in povsem poučeni o mejah garancije. V tem slučaju ni dvoma, da bo ta sporazum merodajen in odločujoč. Na vsak način pa se te meje morajo stranki dati na znanje pred zaključkom pogodbe. Važna je v tem pogledu sledeča klavzula: V vsakem slučaju velja kot garancija za nastalo škodo vrednost blaga, ki nam jo je stranka dala na znanje, ali pa imenovala zavarovalno vsoto. Ta vsota odnosno vrednost se smatra kot najvišja dogovorjena vsota naše garancije. Ako pa taka vrednost ali pa odredba za osiguranje ni označena v natančno označeni vsoti, tedaj imamo, v kolikor je dana naša garancija in odgovornost, t. j. največ 500 K za komad. Kadar dobi stranka natančno označene določbe glede razpečave in garancije, tedaj leži vsa odgovornost na njej in njej je na prosto dano, da označi ali fiksira višino vrednosti ali pa da se zadovolji z odškodnino, ki jo nudi špediter. Seveda pa odškodnina ni fiksirana vrednost. Trgovec odnosno komitent je dolžan pokazati račun, da je izročeno blago faktično imelo ono vrednost, ki jo je naznačila stranka odnosno katero li je špediter kot najvišjo vsoto za eventualno škodo označil. V vsakem slučaju pa, kjer je špediter plačal odškodnino, pripade pravo reklamiranja napram drugim osebam edino špediterju. (Mislimo, da bi bila tudi pri nas dolžnost trgovsko-obrtnih zbornic, da se razpravlja o tem vprašanju, da pridemo na stališče, ki bi ga v tem pogledu mogli zastopati.)

Našim generálním zástupcem
pro Československou republiku
jest p. Viktor Dostál v Praze,
Marianská 16. — Tel. 228/VIII.

VELESAJAM
U POZNANJU

IZLOŽBA UZORCA POLJSKE INDUSTRIJE
ODRŽAT ĆE SE OD 28. MAJA — 5. JUNA 1921
U POZNANJU

Velesajam u Poznaniu

sakupit će uzorke svih grana poljske industrije, bit će općim i prvim pregledom ekonomske snage Poljske, bit će zborište za sve, koji žele stupiti u trgovačke odnose sa Poljskom.

Odbor velesajma u Poznaniu dodjelit će svakome od gosti stan. — Tumače u svim jezicima. — Bliže informacije daje poljski generalni Konzulat u Zagrebu.

Situacija na vinskem trgu.

Vinski trg v Jugoslaviji se nahaja v permanentni medlosti. Krivi so temu vzroki splošne trgovske in industrijske krize, izvozne težkoče, obrambna carina uvoznih držav in druge podobne okoliščine, med katerimi se ne nahaja na zadnjem mestu neurejeno prometno vprašanje. Vinske cene iznašajo 800—900 jug. kron za hektoliter povprečno za 9 procentna vina; v Dalmaciji jug. kron 95—100 za hektostopinj. Stagnacija v izvozni trgovini splošna.

Kakor so že poročali dnevnikarji je Nemška Avstrija dvignila uvozno carino na vino za 300 nemško-avstrijskih kron za hektoliter. Na ta način iznaša uvozna carina Nemške Avstrije na vino za meterski stot od 15. aprila naprej 2000 nemško-avstrijskih kron. Poleg tega je avizirala Nemška Avstrija nadaljnje povišanje davka na pijače. Davek na vino bo povišan skoro gotovo za 100 odstotkov, tako da bo iznašal okrog 800 nemško-avstrijskih kron za hektoliter. Na podlagi teh nadaljnjih obremenitev vina je računati z zmanjšanim konzumom.

V vinskih zadevah razmerje med Avstrijo in Madžarsko še ni urejeno. Madžarska želi priateljskih odnosov z Avstrijo in skuša pridobiti protekcije za svoja vina, ki se v veliki meri izvažajo in konsumirajo v Nemški Avstriji. Ravno tako bi morala tudi naša država posvetiti nekoliko več skrbi za naše vinogradnike in jim omogočiti cenejšo izvažanje in manjše obremenitve izvoženih vin.

Cene ogrskih vinom v Nemški Avstriji se sučejo v ponudbi od 8500—9000 K za 9 odst. vina za hektoliter. Hodstotna vina so se nudila po 9500—10.000 n. a. K inkluzive carino pa brez davkov. Kupcev običajno ogrska vina ne najdejo, ker se avstrijska trgovina orienkira več na italijanski in španski trg.

Na Madžarskem počiva vsaka vinska trgovina. Cene so vsaj nominalno precej nizke padle. Vendar bodo cene čisto gotovo poskočile, če se bo našlo tudi samo nekaj kupcev. Cena 9 odst. vinu v Budimpešti je 1600—1800 ogrskih kron za hektoliter.

Češkoslovaška je premagala največjo krizo v vinski trgovini, navzlic temu da tudi tam iznaša carina in davek na vino skoro polovico vinske cene. Cene se gibljejo med 900 in 1000 čeških kron za hektoliter zacarinjeno blago. V trgovinskem ugovoru z Italijo se je določil uvozni kontingent na 120.000 hektolitrov italijanskih vin.

V Romuniji stane hektoliter vina (ozemlje Arad) 500 levov, v Stari Romuniji 700 levov. Navzlic tej veliki napetosti ni misliti na niveliranje cen, ker se promet nahaja v obupnem položaju.

Trgovina Beograda.

Ozrimo se v tem članku na en pojav, ki je velike važnosti za trgovino naše zemlje in za njen nadaljni razvoj, kakor za vse posledice, ki morejo iz tega nastati. Trgovina naše države še danes vedno stagnira, posebno zastaja v prestolici naše države, v Beogradu, ki se nahaja v centru 12 milijonov prebivalcev broječe države. Vselej svoje politične važnosti je postalo mesto s silnim potniškim prometom. Beograd teži na razpotju in križišču železniških prog, a najvažnejša vodna pot ga veže z izhodnimi in zapadnimi deli evropskega kontinenta. In vendar je Beograd danes, navzlic vsem naravnim predpogojem in splošnem mnenju, skoro odsečeno od prometa in doveden v težak položaj.

Navzlic železniškim zvezam, ki spajajo Beograd s solunskim pristaniščem, s severnimi in zapadnimi centri, ki mu dajo možnost hitrega prometa tudi z industrijalnimi kraji Nemčije, Francije in Anglije, in navzlic vodnega pota — Donave, za katero bi ga zavidalo marsikatero drugo mesto. Beograd trpi na stagniranju trgovine ravno radi slabe organizacije prometa. Treba je dostikrat par mesecev, da pride kakšen transport od severnih obmejnih mest do Beograda, če nastane najmanjša zapreka v prometu. In takih je dosti. Štrajk v prevozovnikih, na železnicah ali kakšen drugi incident v gospodarstvu, zadene v prvi vrsti prestolico. V tej splošni gospodarski zanemarjenosti, ki vlada v Beogradu, izgleda da merodajni faktorji ne polagajo nobene pažnje na pojave, ki smo jih prej navedli in ki paralizirajo vsak potkus razvoja trgovine Beograda, ki se je sicer od nekdanj živahno razvijala. To je pa tudi edini vzrok druginje Beograda, ki je ena največjih v naši kraljevini.

Kako bo Nemčija plačala vojno odškodnino?

Se pred binkoštnimi prazniki je naznanil brojav svetu, da se je Nemčija udala sklepom londonske konference pod pritiskom oborožene sile. Odločila se je preskrbeti v času od 1. junija do 31. avgusta 1 milijardo zlatih mark v obliki inozemskih efektov, srebra, deviz in zlata. Povpraševanje Nemcev po tem blagu je največje na ameriških borzah, posebno na oni v Washingtonu. Amerikanci zahtevajo za svoje papirje in blago deponiranje trimesečne državne zakladne menice z indosamentom priznanih nemških bank in odklanjajo ponujeno srebro in efekte nemških podjetij. Oboje Nemcem ne olajša njihove naloge.

Zahteva po banč. indosamentu in torej po bančni garanciji seveda podraži v velik meri plačevanje vojne odškodnine.

Nemška pomdba Washingtonu je razdelila prvo milijardo v 850 milijonov, ki jih bo treba odati v treh mesecih in v 150 milijonov, ki bi jih Nemci v obliki ameriških papirjev takoj dobili. Odkod bo mogla dobiti Nemčija protivrednost za tolike ameriške vrednote? Nemška vlada nima zaenkrat niti dovolj zlata niti dovolj razpoložljivih deviz. Nemška devizna centrala ni namreč rezervirala deviz, ampak organ, ki preskrbi po naročilih vlade plačilna sredstva, ki jih je treba za živila, clearing in pokritje kredita. Radi tega mora v slučaju potrebe po devizah, valutah in zlatu to blago zahtevati od državne banke. Državna banka sama se je branila do zadnjega časa odati večje količine zlata državi na razpolago. Banka ima okrog 1 milijarde in 89 milijonov zlatih mark v svojih kletih. Vlada je hotela plačati 130 milijonov v zlatu, ostalo pa v srebru in devizah. Srebra ima državna banka Nemčije okrog 1 milijon kilogramov (1 kilogram je vreden 1000 papirnatih mark deljeno s 15), kar je vredno okrog 75 milijonov zlatih mark.

Vendar ultimatum odklanja srebro in Nemčija bo morala potom finančne transakcije spremeniti svoj srebrni zaklad v zlato valuto. Stanje deviz nemške banke je precej spremenljivo. Zanesljivo stanje valut je samo bančno imetje v inozemstvu. Pa tudi to imetje je že v mnogih slučajih vezano.

Od efektov, s katerimi bo Nemčija skušala poravnati tudi en del svojega dolga, je treba razlikovati dvoje vrst: Oni efekti, ki se še nahajajo med prebivalstvom (Romuni, Meksikanci, ameriški efekti) in jih bot reba še zbrati in kinetiški ter drugi efekti, ki se nahajajo v blagajnah finančnega ministristva v vrednosti okrog 100 milijonov zlatih mark.

Glavna postavka — okrog 606 milijonov zlatih mark pa bo Nemčija plačala v obliki deviz, ki jih bo kupila na deviznem trgu. Če se bo to Nemčiji posrečilo v 3 in pol mesecih, odvisi od številnih in uvaževanja vrednih faktorjev. Kako se bo to, za centralno Evropo velevažno vprašanje reševalo, bomo še poročali.

Zanimanje za jesenski praški vzorčni velesejem.

Je v domačih in inozemskih krogih razstavljalec zelo veliko; po dosedanjih priglasitvah se sme soditi, da bo udeležba na prihodnjem velesejmu še mnogo večja, nego je bila na prejšnjih dveh. K udeležbi se priklaja že danes tudi mnogo firm, ki doslej niso razstavljale, in številna vprašanja iz inozemstva so nedvomen dokaz, kako tudi tušina razumeva pomen in važnost praških velesejmov.

Razstavljalni oddelke praških vzorčnih velesejmov opozarja ponovno, da je treba priglasitveno golico izpolniti natančno v vseh rubrikah, od katerih ni niti ena odveč. Neopolne priglasitve mora pisarna vračati v izpolnitev, kar rešitev priglasitve brez potrebe zadržuje.

V stavbenem programu praških vzorčnih veletrgov je za letošnje leto stavba nekaterih nadaljnjih paviljonov v celotni ploskovni meri 12000 kvadratnih metrov; vendar je vključ temu treba, da se prijavne razstavljalec pošljejo do konca t. m., ker ne gre samo za pravočasno obdelavo došlih prijav, temveč tudi za možnost učinkovite reklame doma in v inozemstvu.

Prijave razstavljalec se sprejemajo v pisarni Praških vzorčnih veletrgov v Pragi I., Staromestske radnice. Oddajo se lahko v pisarni Jugoslovanskega zastopstva Praških vzorčnih veletrgov, Ljubljana, Kongresni trg št. 3-I.

Najvažnejši inozemski novci.

Dežela ima zlato veljavo (z. v., zlato valuto), ako so kurentni novci, to so novci, ki služijo kot zakonito plačilno sredstvo do poljubne vsote, zlati; dežela, kjer so kurentni novci srebrni, ima srebrno veljavo (s. v., srebrno valuto); dežela pa, kjer se kujejo i zlati i srebrni kurentni novci, ima dvojno veljavo (d. v., dvojno valuto).

Novčni sestavi in novci raznih držav.

Angleška. Z. v. Enota: funt štrlingov (znak £ ima 20 šilingov (shilling, s.) po 12 penijev (penny, množina pence, izg. pens, znak d). Namesto »funt štrlingov« rečemo tudi »livër štrlingov« (livre sterling). Vrednost 1 £ — okroglo D 25,22; 1 s — okroglo D 1,26; 1 d — okroglo 10 p. Novci za 1 £ se imenuje tudi sovereni (sovereign, izg. sov'rën). Znaki £ s. d. so začetnice latinskih novčnih imen libra, solidus, denarius.

Zlati novci: za £ 5, 2, 1 in 1/2.

Srebrni novci: krona za 5 s, polkrona za 2 1/2 s, florin za 2 s.

Avstrija. Z. v. Enota: krona (K) po 100 h (heleerjev, vinarjev).

Belgija. D. v. Enota: kakor v Franciji.

Zlati novci: za 20, 10 in 5 frankov.

Srebrni novci: za Fr 5, 2 in 1, dalje za 50 in 20 santimov (centime) (c).

Bulgarija. D. v. Enota: kakor v Franciji, a imenuje se lev (L), ki ima 100 stotink (st).

Zlati novci: za 20 in 10 levov.

Srebrni novci: za 5 levov, 2 leva, 1 lev in za 50 stotink.

Češkoslovaška. Z. v. Enota: češkoslovaška krona (K) po 100 halerů (h).

Črnagora. D. v. Enota: kakor v Franciji, a imenuje se perper (P), ki ima 100 par (pa).

Danska. Z. v. Enota: skandinavska krona (Kr je okroglo D 1,39), ki ima 100 érov (oer, O, Oe).

Zlati novci: dvojni frederikdór (fredericod'or) za 20 sk, kron, frederikdór za 10 sk, kron ter zlat za 5 sk, kron.

Srebrni novci: za 2 sk, kroni, 1 sk, krono, 50, 40, 25, 10 érov.

Egipt. Z. v. Egipt, funt po 100 piastrov (je okroglo D 25,62).

Francija. D. v. Enota: frank franc, Fr.), ki ima 100 santimov (centime, c).

Zlati novci: za Fr 100, 50, 20, 10 in 5 (novec za Fr 20 se imenuje tudi napoleonodór, napoleonod'or).

Srebrni novci: za Fr 5, 2 in 1, dalje za 50 in 20 c.

Grška. D. v. Enota: kakor v Franciji; imenuje se dragma (Dr), ki ima 100 lepta (lt).

Italija. D. v. Enota: kakor v Franciji; imenuje se lira £ ki ima 100 centezimov (centesimo, ct).

Madžarska. Z. v. Enota: kakor Avstrija.

Nemčija. Z. v. Enota: marka (Mark, M — okroglo D 1,35) po 100 fenigov (Pfennig, pf).

Zlati novci: za M 20, 10 in 5.

Srebrni novci: za M 5, 2 in 1, dalje za 50 in 20 pf.

Nizozemska. D. v. Enota: Holandski goldinar (Holand, Gulden, hfl — okroglo D 2,08) po 100 séntov (cents, cts).

Zlati novci: tjentje (tientje) za 10 hfl.

Srebrni novci: za hfl 2 1/2 in 1, dalje za 50 s'entov.

Norvegija. Z. v. Kakor Danska.

Portugalska. Z. v. Enota: milréis (milreis, — okroglo D 5,61) po 1000 reisov ali realov (r).

Zlati novci: Krona (coroa, izg. korôa), cela, polovična, petinska in desetinska za 10, 5, 2 in 1 milreis.

Srebrni novci: za 5 in 2 testónov (testão ali tostão, izg. testáun ali tostáun), oziroma za 1 in pol testona: testón — 100 reisov.

Romunija. Z. v. Enota: kakor v Franciji; imenuje se lei (L), ki ima 100 banov (b).

Rusija. Z. v. Enota: rubelj (R, okrog. D 2,67), ki ima 100 kopeli (ko).

Zlati novci (veljave iz leta 1896): imperijal za 15, desetrublievec za 10, polimerijal za 7 1/2, petrublievec za 5.

Srebrni novci: za 1 rubelj, dalje za 50, 25, 20, 15, 10 in 5 kopejk.

Španija. D. v. Enota: kakor v Franciji; imenuje se pezeta, ki ima 100 sentimov. Edini zlati novci so oni za 20 pezeta.

Švedija. Z. v. Kakor Danska.

Švica. D. v. Enota: kakor v Franciji; imenuje se frank (Fr), ki ima 100 rapov (Rappen).

Turčija. Z. v. Enota: pišaster (Pi — D.023) po 40 par (pa) a 3 jasure. Osnova za trgovino z inozemstvom: zlata lira, turška lira ali zlati med-

židje (medjidje, lire turque, izg. lir türk, Ltque — okroglo D 22.77) po 1000 milijemov.

Zlati novci: zlati medjidje (medjidje d'or, izg. medjidjedör) za 100 pijastrov, polmedjidje za 50 pijastrov, četrtmedjidje za 25 pijastrov.

Srebrni novci: srebrni medjidje ali imitiki za 20 pijastrov, ónik za 10 pijastrov.

Zedinjene države Severo-ameriške, Z. v. Enota: dolar (Dolar \$ — okroglo D 5.18) po 100 séntov (cents, cts).

Zlati novci: dvojni igl (eagle — orel) za 20 dolarjev, igl za 10 dolarjev, poligl za 5 dolarjev in novci za 3, 2 1/2 in 1 dolar.

Srebrni novci: za 1 dolar, dalje za 50.25, 20 in 10 séntov.

Narodno gospodarstvo.

Izvoz žita. Ministrski svet je sklenil — med tem je obilno deževalo — da se ukine prepoved izvoza pšenice in pšenične moke.

Neveljavnost avstro-ogrškega drobiža. Po objavi delegacije min. financ ne velja več avstro-ogrski drobiž kot plačilno sredstvo in se ne bo zamenjal. Državne blagajne ga sploh ne bodo več prejemale.

Potrdila za oprostitev carine oz. za carinjenje po minimalni tarifi glede predmetov: stavbni material, material za vodne, električne, plinske in tvornične inštalacije, kemikalije itd. dalje po odloku ministrstva trgovine in industrije z dne 6. aprila t. l. poslej to ministrstvo samo. Ker pa so s tem zvezane razne neprilike, so poklicani krogi zaprosili ministrstvo, da dovoli zopet izdajanje potrdil, da se ti predmeti uvažajo za lastno uporabo prosilca, oz. da jih ni dobiti v državi, zopet svojim oddelkom v raznih pokrajinah.

Novost v urarstvu. Firma Henrik Budin, Stankovy v Češkoslovaški republiki je prinesla lepo in praktično novost s svojo zakonito varovano zrcalno uro »Saturnus«. To je ura s cifrenikom iz steklene plošče v mnogih lepih vzorcih. Nihalna ura, ki ima namesto običajnih lesenih okrasov celo sprednjo stran iz ene same zrcalne plošče, okrašene z okusnimi izrezljanimi in posrebrnimi ornamentmi. Ta ura ostane vedno snažna in obdrži zmerom svojo krasno zunanost ter

je zaradi svoje elegancije povsod jako priljubljena. Opozarjamo na inserat v današnji številki našega lista.

SEJM-VAŠAR LIBERCE--REICHENBERG (ČEŠKOSLOVAŠKA) AVGUST 1921

Novo ustanovljena podjetja.

»Uradni list« št. 35. z dne 6. aprila 1921.

»Ekonom«, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z. — Ljubljana.

»Uradni list« št. 41. z dne 18. aprila 1921.

Ivan Sax, trgovina z obleko in manufakturnim blagom. — Ljubljana.

Jožef Svetic, trgovina z lesom. Vrhpolje št. 29 pri Kamniku.

Avd. Cadež, trgovina z mešanim blagom. Ljubljana.

Franc Stare, trgovina z lesom. — Kamnik.

Marija Rančigaj, trgovina z mešanim blagom, vinom in pivom v zaprtih steklenicah. — Toplice št. 37 pri Zagorju ob Savi.

A. Schuml, trgovina z damsko konfekcijo. — Ljubljana.

Ana Cotman, trgovina z mešanim blagom. — Ljubljana.

K. Faval, trgovina s špecerijskim blagom. — Ljubljana.

Lavtar Franc, trgovina z mešanim blagom razen z blagom, omenjenim v § 38.-5. obrtega reda. — Ljubljana.

Franc Petan, trgovska agentura in kom. trgovina. — Ljubljana.

Doroteja Kregar, trgovina z mešanim blagom. — Dravljice.

Frana Karba, trgovina z manufakturnim in galanterijskim blagom. — Jesenice št. 129.

F. & J. Penes, prodaja žganja, vina in piva v zaprtih steklenicah in trgovina z mešanim blagom na drobno. — Moste pri Ljubljani.

Ivan Pakiž, trgovina z zlatino in srebrnino. — Ljubljana.

»Vulkan«, jugoslovanski avtozavod, d. z o. z. — Ljubljana.

»Vulkan«, tvornica za gumijevе izdelke, d. z o. z. — Kranj.

»Uradni list« št. 42. z dne 21. aprila 1921.

Franc Bar, trgovina s stroji, njih deli in pisarniškim potrebščinami. — Ljubljana.

P. Šterk, trgovina z modnim blagom. — Ljubljana.

Ivan Vreček, trgovina z mešanim blagom. — Ljubljana.

Stanko Žargi, trgovina z mešanim blagom. — Ljubljana.

Mih. Tomšič, trgovina z lesom. — Vrhnika št. 51.

Frana Slovnik, trgovina z izgotovljenimi oblekami in manufakturnim blagom na drobno. — Ljubljana.

»Progres«, prva jugoslovanska tvornica za izdelavanje igrač, norimberškega blaga, čepic, kravata itd. — Ljubljana.

Viktor Stuzzi, trgovska agentura in komisijaska trgovina. — Ljubljana.

Bašin & Co., prva jug. tvornica telovadnega, sportnega in igralnega orodja. — Ljubljana.

»Uradni list« št. 43. z dne 23. aprila 1921.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Brežicah. — Brežice.

»Uradni list« št. 44. z dne 26. aprila 1921.

Ivan Kovačec, trg. z meš. blagom na debelo in drobno v Ptuj. — Ptuj.

»Uradni list« št. 45. z dne 29. aprila 1921.

Franc Čater, trg. z stavbnim gradivom in dež. pridelki. — Šmarjeta p. Celju.

Prah zoper mrčese

(proti muham in bolham)

100 škatlic za pršenje

(Spritzkarton) K 350.—.

Sprejmejo se zastopniki!

Herba'z.s.o.j. Zagreb, Palmotičeva 10.

PRODA SE

salonska oprava, krasno francosko delo, z lepim ogledalom. Oprava je bogato okrašena z bisernico (Perlmutter) in medenimi (Messing) vložki. Oprava je kupljena na zadnji razstavi v Parizu. — Naslov v upravi.

Trpežne trakove za čevlje, (Eisengarn), in stremena (Schuhstruppen) nudi točno po najnižjih cenah

FR. DOSTAL, veleizdelovalnica trakov za čevlje in stremen. TROPAVA. Čehoslovenska.

ZASTOPNIKI

za razpečavanje kemičnih izdelkov se sprejmejo. — Prednost dobro vpeljani. Ponudbe pod »LABORATORIJ« na upravo lista.

Gaterist

vešč v žaganju vsakovrstnega blaga, in

cirkularist

vešč brušenja žag, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejmeta. — Ponudbe pod »Gaterist« in »Cirkularist« na upravo.

Jozef Berounský

tovarna kovinastega in pločevinastega blaga

Svratka, Češkoslov.

nudi

vsakovrstno kuhinjsko posodo in gospodinjsko orodje iz bele, črne, pocinjene in cinkaste pločevine — dalje močno žičnato blago čisto pocinjeno, kakor tudi železno lakirano.

Ceniki na zahtevo zastoj!

ЈОСИП БЕРОУНСКИ

tvornica limovne i kovinaste robe

Свратка, Чешкослов.

нуди

сваковрсно кухињско посуђе и оруђе за кућанство из белог, црног, подињеног и цинкастог лима — даље јаку жицину робу, чисто подињену кошту и жељезну лаковану.

Ценики на захтев бадава!

Ustanov. 1898.

Ustanov. 1898.

Anončna ekspedicija Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg 3. Telefon 174.

(Pri vprašanjih zadostuje poleg navedena številka.)

Na prodaj:

47. Mala grajščina na Gorenjskem z 9 orali zemljišča.

48. Enonadstropna hiša tik pred vojno zidana, s štirimi stanovanji na periferiji Ljubljane,

49. Hiša v Ljubljani (Trnovo) s prostori za obrt.

50. Hiša v Spodnji Šiški z 9 stanovanji, hlevom i. t. d.

Kupi se:

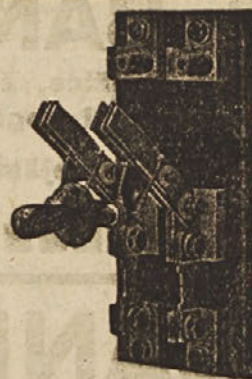
51. Srednje veliko posestvo v okolici Ljubljane.

52. Hiša v Ljubljani, ki bi se dala preurediti za kavarniško obrt.

53. Vila, kjer bi se dobilo stanovanje.

54. Hiša kjerkoli v Ljubljani, samo da se dobi stanovanje.

Čitajte
»Jugoslovansko
Borzo«!

Ročni menjalnik

s zavarovanjem, na dva pola.
250 Volt, do 400 Amperov.

Tovarna električna. aparatov za jaki tok
SCHEIBER & KWAYSSER
d. z o. z.

Wien XIII/2 AL, Linzerstrasse 16

APARATI ZA
NIZKO IN VISOKO NAPETOST.

Ceniki in ponudbe brezplačno.

HIŠA

s trgovskimi prostori v Ljubljani se ugodno proda. Resni reflektanti naj blagovolijo sporočiti svoje naslove pod „600.000“ na

Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Automobile, kolesa, motocikle ter vso opremo nudi iz skladišča J. Gorec, garaža, delavnica Ljubljana, Gosposvetska 14, Vegova 8.

Priložnostni nakup!

Prostostoječa litoželezna peč centralne kurjave na gorko vodo (8 m² kurilne ploščine) in 500 m cevi iz pocinjene železne pločvine (premer 90 mm) ceno na prodaj

Obrniti se je na upravo lista pod „litoželezna peč“.

Prigodna kupnja!

Jeftino se prodaje slobočno stojajuća peč od lievanoga željeza sa centralnim loženjem vrućom vodom grije ploštinu od 8 m sa 500 m cjevi od pocinčenog željeznog lima (promjer 90 mm).

Obratite se upravi lista pod „lievoželjezna peč“.

ПРИГОДНА КУПЊА!

Jeftino se prodaje slobočno stojajuća peč od lievanoga gvoždja sa centralnim loženjem, vrućom vodom — grije ploštinu od 8 m — sa 500 m cevi od pocinčenog gvoždjenog lima (promjer 90 mm). — Obratite se upravi lista pod „lievoželjezna peč“.

Sliivovice i borovičke

(brinjevca)
uz najniže
cijene na
veliko i na
malo nudja

„PECARA“ D.D. SISAK

UPITAJTE ZA CIJENE!

Export! Export!

Tekstilna industrija firme

Jos. J. Háek

Horka u Srzre Paky, Češko,

izdeluje in pošilja samo trgovcem: platno, prte, prtiče, damast, brisače, kuhinjske brisalke, zefirje, kanava, tančice, ažurno blago, robece.

HOTEL na prometnom mjestu, blizu dunavske parobrodarske i željezničke stanice, u jednom gradu u Srijemu, prodaje se dobrovoljno hotel sa zakupnim ugovorom, cijelokupnim inventarom, 20 mobiliranih soba i sa elegantno uređenom baščom. Poblize u upravi lista pod „Hotel 20“.

Трговци у Србији

koji još ne dobivaju besplatno »Југославенске бурзе«, нека пријаве свој наслов управи. Јавите и наслове својих колега!

Skoro največji

moderni mlin

v
Češko-
slovaški na
prodaj. — Cena
Kč 4.700.000. Reflektanti,
ki se zanimajo za točen opis,
naj blagovolijo sporočiti
svoj naslov na An.
ekspedicijo Al.
Matelič,
Ljubljana.

POZOR!

Katera konkurenčno močna tvrdka bi založila solidno reelno tvrdko na deželi z manufakturnim, galanterijskim in špecerijskim blagom na mesečni obračun, ali mogoče kdo finansira proti 15% polletnim obrestim?

Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Dobičkanosna trg. 100“.

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

OBRTNA BANKA

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4 :: TELEFON 508

Preskrbuje nakup n prodajo vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje. — Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu- in inozemska bančna tržišča. — Daje predupne (posojila) na vrednostne papirje. — Eskomptuje in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge na tekoči račun ali pa na čekovni promet. — Hrani in oskrbuje vrednostne papirje, reviduje številke. Dovoljuje vsakovrstne kredite. Finansiranje obrtnih podjetij.